

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (YC – 201 / YC-2011)

D1
60:40
Batch – 2018-19/2019-
20/2020-21/2021-
22/2022-23

दिनांक : १८/१२/२०२३

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १) पातंजल योग दर्शनानुसार आसन संकल्पना सूत्रे लिहून स्पष्ट करा.
  - २) अष्टांग योगातील यम व नियम सविस्तर लिहा.
  - ३) पातंजली मुनींनी सांगितलेल्या योगमार्गातील अडथळ्यांचे सूत्र लिहून अडथळ्यांचे वर्णन करा.
  - ४) दर्शने कोणती ती सांगून त्यांचा थोडक्यात परिचय लिहा
  - ५) हठयोग व राजयोग म्हणजे काय ते सांगून यातील संबंध स्पष्ट करा.
  - ६) अनुबंध चतुष्टय संकल्पना थोडक्यात सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- १) अष्टांग योगातील यम पालनामुळे कोणत्या सिध्दी प्राप्त होतात.
  - २) कोणत्याही एका दर्शनातील योग संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ३) हठयोगाचा इतिहास व परंपरा थोडक्यात स्पष्ट करा.
  - ४) पातंजल योगदर्शनातील पादांची विभागणी लिहा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- १) तत्त्वज्ञान व दर्शन यातील फरक
  - २) क्रियायोग
  - ३) महर्षी पतंजली
  - ४) प्रत्याहार

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (YC – 201/ YC-2011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)

- 1) Describe concept of Aasan writing sutras according to Patanjali yoga darshan.
- 2) Write in detail yama and Niyamas in Astang yoga.
- 3) Describe the obstacles by writing down the Sutra according to Patanjali Muni.
- 4) Write a brief introduction to Darshans by stating what they are.
- 5) Explain the relationship between Hatha Yoga and Raja Yoga.
- 6) Briefly explain the concept of Anubhandh Chatushtya.

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

- 1) Which siddhis are attained by practicing Yama in Ashtanga Yoga?
- 2) Explain the concept of yoga in any one darshan.
- 3) Briefly explain the history and tradition of Hatha Yoga.
- 4) Write the division of Padas according to Patanjala Yogadarshan.

Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)

- 1) Difference Between Tatvdnayan and Darshan
  - 2) Kriya Yoga
  - 3) Maharshi Patanjali
  - 4) Pratyahara
-